

ВЪПРОСНИК
за държавен изпит по спец. Туризмъ

- 1.) Поява и развитие на теорията на туризма;
- 2.) Същност, определение и съдържание на туризма. Основни видове и форми на туризма;
- 3.) Историческо развитие на туризма: основни етапи; водещи тенденции и перспективи; фактори, определящи развитието на съвременния туризмъ;
- 4.) Роля и значение на туризма: икономически и социални аспекти;
- 5.) Проблеми и конфликти в развитието на туризма;
- 6.) Туристически ресурси. Класификация на туристическите ресурси;
- 7.) Природни туристически ресурси. Особности на природните туристически ресурси. Защитени територии и защитени зони;
- 8.) Антропогенни туристически ресурси;
- 9.) Историко-археологически ресурси;
- 10.) Архитектурно-етнографски и религиозни ресурси;
- 11.) Развлекателни паркове;
- 12.) Делови, културни и спортни ресурси;
- 13.) Туристическа суперструктура: характерологични особености; проектиране, изграждане и експлоатация;
- 14.) Туристическа инфраструктура: характерологични особености; проектиране, изграждане и експлоатация;
- 15.) Туристически продукт: дефиниция, класификация, структура и съдържание на туристическия продукт;
- 16.) Визия, мисия и целеполагане в туристическата политика;
- 17.) Стратегии, субстратегии и тактическо осигуряване в туристическата политика;
- 18.) Критерии и показатели за качеството на туристическия продукт;
- 19.) Методи за управление и контрол на качеството в туризма;
- 20.) Системи за качество в туризма;
- 21.) Конкурентоспособност и конкурентно предимство в туризма;
- 22.) Същност на фирмата (предприятието) в туризма;
- 23.) Типология на туристическите фирми (предприятия) ;
- 24.) Конкуренция и монополи – особености в туризма, основни монополни структури в туристическите дейности;
- 25.) Човешки, финансови и капиталови ресурси в туризма;
- 26.) Производителност на труда в туристическата фирма;
- 27.) Приходи и доходи на туристическата фирма;
- 28.) Разходи и себестойност в туристическата фирма;

- 29.) Печалба на туристическата фирма и възможности за нейната максимизация;
- 30.) Критерии и показатели за измерване и оценка на икономическата ефективност в туристическата фирма;
- 31.) Детерминанти на туристическата дестинация;
- 32.) Фактори на развитие на туристическата дестинация;
- 33.) Жизнен цикъл на туристическата дестинация;
- 34.) Правно регламентиране на туризма: национално законодателство и международни договори и конвенции;
- 35.) Особенности на туроператорската дейност;
- 36.) Особенности на турагентската дейност;
- 37.) Организация и особенности на хотелиерското обслужване. Технологии в хотелиерството – същност и съдържание;
- 38.) Организация и особенности на ресторантьорското обслужване. Специфика на управлението на ресторантьорските предприятия;
- 39.) Принципи и етапи на организация на кулинарното производство в заведенията за хранене и развлечения; Осигуряване и контрол върху безопасността на храната в заведенията за извъндомашно хранене;
- 40.) Технологии на доставяне на храни и напитки в хотелиерството;
- 41.) Съвременни тенденции в храненето. Глобализация и извъндомашно хранене;
- 42.) Теории на менюто. Особенности на „бързото хранене“;
- 43.) Кетъринг. Видове. Принципи на организиране на кетърингови мероприятия. Основни проблеми свързани с приготвяне и доставяне на храна при съвременния кетъринг;
- 44.) Институционален кетъринг-характеристика, особенности, видове. Управление на институционания кетъринг;
- 45.) Франчайзинг-обща характеристика. Франчайзинг в ресторантьорството. Вериги за бързо хранене-организация на обслужване и съставяне на меню в заведенията за бързо хранене;
- 46.) Характерологични особенности на иновациите в туризма. Структура на иновационните процеси в туризма;
- 47.) Иновационни стратегии на туристическите фирми. Планиране, организация, контролиране и контролинг на иновационните дейности;
- 48.) Генериране и избор на иновационни идеи. Разработване на иновационни проекти;
- 49.) Управление на иновационния риск в туризма. Критерии, показатели и методи за оценка на иновационния риск;
- 50.) Теория за факторните дадености и теория за абсолютните и относителни предимства в международния туризъм;
- 51.) Развитие на отделните видове транспорт транспорт и международния туризъм;
- 52.) Особенности и фактори, обуславящи конюнктурата на туристическия пазар. Видове конюнктурни цикли;

- 53.) Видове туристически пазари. Измерване на потенциалния и реален обем на туристическия пазар;
- 54.) Методи за конюнктурни анализи и прогнози: статистически методи, матрични методи, методи на сценария, експертни методи;
- 55.) Планиране и организация на работата по провеждане на конюнктурни проучвания в туризма. Структура на докладите/отчетите за проведени конюнктурни проучвания;
- 56.) Интеграция и коопериране на туристическите фирми;
- 57.) Държавни структури в туризма;
- 58.) Нестопански структури в туризма;

Литература:

А.) Основна литература:

- 1.) Атанасова, Л. Маркетингови изследвания в туризма, Селекта, С., 2004 г;
- 2.) Бауер-Бауер-Митше. Готварство. ИК Дионис, София, 2005.
- 3.) Георгиев, Г., Мадгерова, Р., Въведение в туризма – I част, УИ „Неофит Рилски”, Благоевград, 2010 г.,
- 4.) Георгиев, Г., „Туристически ресурси”, УИ “Неофит Рилски”, Бл., 2007 г.;
- 5.) Георгиев, Г., „Националните и природните паркове и резерватите в България”, Изд. „Геа Либрис”, София, 2007 г.;
- 6.) Гръчка., Л., Интеграция в системите за качество, Изд. „Авангард – Прима”, С., 2008 г.;
- 7.) Димитров, П., Иновации в туризма, УИ “Неофит Рилски”, Бл., 2006 г.;
- 8.) Димитров, П., Иновационна активност на интелектуалния капитал в туризма< Изд. „Авангад Прима”, С., 2007 г.;
- 9.) Димитров, Конюнктура в туристическата индустрия, УИ “Неофит Рилски”, Бл., 2007 г.;
- 10.) Доганов, Д., Маркетинг в туризма, PRINCEPS, Варна, 1994 г.;
- 11.) Ердош, Дж. Кетъринг-организиране и управление. ИК Дионис, 2009.
- 12.) Кръсрвеа, А. П. Петков Банкети, приеми, кетъринг. Наука и икономика, Икономически университет, Варна. 2007.
- 13.) Нешков, М., Технологии и организация на туристическата дейност, Нов Български Университет, София, 1995.
- 14.) Нешков, М., Пътнически агенции и пътнически транспорт, Варна, 1996
- 15.) Нешков, М. и Тенев, Ст., Икономика и организация на пътническите агенции и пътническият транспорт, Варна, 1998.
- 16.) Нешков, М., Ракаджийска, С., Дъбева, Т., Маринов, С., Казанджиева, В., Въведение в туризма, Изд. „Наука и икономика”, ИУ- Варна, Варна 2006 г
- 17.) Нешков, М.; Казанджиева В., Икономика на туристическата фирма, Издателство на НБУ, София, 2007
- 18.) Ракаджийска, С., Маринов, С., Туристически пазари, Изд. “Стено”, Варна, 2005 г.;
- 19.) Рибов, М., Квалитология на туристическия продукт, Университетско издателство “Стопанство”, София, 1999 г.;
- 20.) Рибов, М., Конкуренция и конкурентоспособност на туристическия продукт, Университетско издателство “Стопанство”, София, 1997 г.;
- 21.) Рибов, М., Системи за качество, Университетско издателство “Стопанство”, София, 2000 г.;
- 22.) Рибов, М., Туризмът в ерата на качеството, “Тракия-М”, С., 2003 г.,

- 23.) Рибов, М. Станкова, М., Милева, С., Димитров, П. и кол., Конкурентни стратегии в туризма, Изд. "Тракия-М", София, 2005 г.;
- 24.) Рибов, М., Милева, С., Димитров, П. и кол., Реинженеринг и управление на риска в туризма, Изд. "Нова звезда", София, 2005 г.;
- 25.) Рибов, М., Станкова М., Димитров, П., Гръчка, Л., Ресторантьорство и хотелиерство, Издателство "Тракия-М", С., 2007 г.,
- 26.) Рибов, М., Станкова, М., Милева, С., Димитров П., и кол., Туроператорска, агентска и транспортна дейност, Издателство „Тракия-М”, С., 2009 г.,
- 27.) Рибов, М., Станкова М., Димитров, П., Гръчка, Л. и колектив, Туризмът в ерата на развлекателната индустрия, Издателство "Тракия-М", С., 2008 г
- 28.) Станкова, М., Туроператорска и транспортна дейност, УИ "Неофит Рилски", Бл., 2003 г.;
- 29.) Станкова, М., Пазарни въздействия върху конкурентоспособността на туристическия продукт, УИ "Неофит Рилски", Бл., 2007 г.;
- 30.) Станкова, М., Алтернативен туризъм, УИ "Неофит Рилски", Бл., 2006 г.;
- 31.) Станкова, М., Хаджикотев, В., „Сетоводно осигуряване на туристическата агенция, Изд. „Авангард – Прима”, С., 2006 г.;
- 32.) Тончев, Цв., Технология на допълнителните дейности в туризма, Изд. „Талия”, 2000 г.;
- 33.) Тончев, Цв., Бъчваров, М., Милева, С., Николва, И., Основи на туризма, Изд. „Тилиа Букс”, С.,
- 34.) Burkart, A.J. & Medlik, S., Tourism, Past, Present and Future, Heinemann, London, 1981.
- 35.) Coltman, M., Tourism Marketing, Van Nostrand Reinhold New York, 1989,
- 36.) Davidoff, D., M., Contact Customer Services in the Hospitality and Tourism Industry, Prentice Hall, London, 1994,
- 37.) Edgell, D.L., International Tourism Policy, Van Nostrand Reinhold, New York, 1990.
- 38.) Heath. E. & Wall G., Marketing Tourism destination : a Strategic Planning approach., John Wiley, New York, 1992;
- 39.) Holloway, J.A. & J. N. Seth, The Theory of Buyer Behavior, N.Y. John Wiley, 1969.
- 40.) Inskeep, E., Tourism Planning, Van Nostrand Reinhold, New York, 1991.
- 41.) Lickorisch, L., J. Bodlender, A. Jefferson & C.L.Jenkins, Developing Tourism Destination: Policies and Perspectives, Longman, London, 1991.
- 42.) Lickorisch, L.J. & A. Jefferson, Marketing Tourism, Longman, 2.edn., London, 1991.
- 43.) Lundberg, Donald, E. The hotel and Restaurant Business, 6th ed., John Wiley & Sons Ins., Canada, 1994 ;
- 44.) Packer, L. Capture New Market with Menu Expansion, Food Service Marketing, 1978;
- 45.) Seaton, A.V. and M. Bennet, Marketing Tourism Products, Chapman and Hall, London, 1996.
- 46.) Yale, P., The business of Tour operators, Longman group Ltd., Harlow, 1995.

Б.) Допълнителна литература:

- 1.) Алексиева, Й., Ст. Стаматов и кол. , Наръчник по ресторантьорство и хотелиерство. Проектиране и дизайн. С., РААБЕ, 2001 г.;
- 2.) Атанасова, Е. и др., Социална психология и организация на обслужването в туризма, "Г. Бакалов", Варна, 1985;
- 3.) Георгиев, И., Цветков, Ц. Мениджмънт на фирмените иновации и инвестиции, Университетско издателство "Стопанство", София, 1997 г.;
- 4.) Доганов, Д., Б., Дуранкев, Реклама и насърчаване на продажбите, Университетско Издателство "Стопанство", София, 1995.

- 5.) Дракър, П., Иновации и предприемачество. С., Класика и стил ООД, С., 2002 г.;
- 6.) Котлер. Ф. Основи на маркетинга, С., 1993 г.,
- 7.) Мадгерова, Р., Предприемачество и малък бизнес в туризма – особености, проблеми, решения, Изд. “Интелект А”, С., 2004 г.
- 8.) Ракаджийска, С., “Проучване и прогнозиране на международния туристически пазар”, изд. Г. Бакалов, Варна 1983;
- 9.) Рибов, М., Туризмът на новото хилядолетие, “БПС” издател, София, 2003 г.
- 10.) Пехливанов, В., Основи на цените и ценообразуването, С., 1991 г.,
- 11.) Тончев, Ц., Милева, С., Планиране и развитие на туризма, Изд. “Тилиа букс”, С., 2006 г.;
- 12.) Ashworthon, G.J.&Goodall, B, 1900, Marketing Tourism Places, Routledge, London.
- 13.) Berger, F., Ferguson, D. H., INNnovation : Creativity Techniques for Hospitality Managers, School of Hotel Administration, Cornell University, John Wiley & Sons, Inc., 1990;
- 14.) Cros. D., Please Follow Me The Practical Tourist Guide`s Handbook, Wessexplore/ETB, 1991,
- 15.) Cooper. С., Tourism Principles & practice, Pitman Pbl. FVW,1993,
- 16.) Cooper. C. & Latham. J., The Market for Educational Visits to Tourism Attractions, Poole, Dorset Dorset Institute, 1985,
- 17.) Goodball, B.&Ashworth, G., Marketing in the Tourism Industry: the Promotion of Destinatiopn regions, Croom Helm, Becknahm, 1988.
- 18.) Hawkins, D.E., E.L. Shafer & J.M.Rovestad, Tourism Marketing and Management Issues, George Washington University, Washington DC, 1980.
- 19.) Lindsay, K., Planning and Competition, NY, 1988.
- 20.) Maslow, A., Motivation and Personality, Harper and Row, London, 1984.
- 21.) Mayo, E.J. & Jarvis, L.P., 1981, The Psychology of Leisure Travel: Effective Marketing and Selling of Travel Services, CBI, Boston.
- 22.) Thorner, M. and P. Manning, Quality Control for Foodservice, Connecticut, AVI Publishing, 1983;
- 23.) Shapiro, B., P., Dolan, R., J., Quelch, J., A., Marketing Management – Principles, Analysis, and Management, Volume 1, Irwin, Homewood, Illinois, 1985;
- 24.) Vallen, G. K.. and J.J. Check In Check Out, 4th.ed. USA., 1991;
- 25.) Vallen,Gary, Yield Management – An Old Idea Revitalized by Technology. Arizon Hospitality Trends., 1991;
- 26.) Vogel, Harold, L., Entertainment Industry Economics U.S.A., 1990;

Комисия в състав, разработила въпросника:

1. проф. д-р Георги Л. Георгиев;
2. проф. д-р Борис Колев;
3. доц. д-р Преслав Димитров;
4. доц. д-р Мария Станкова;

гр. Благоевград, 2016 г.

**Ръководител Катедра „Туризм“:
доц. д-р Преслав Димитров**